

Ulusal Tez Merkezi'nde Bulunan Sosyal Güvenlik Alanında Yazılmış Tezlerin Bibliyometrik Analizi

Elif Kırdar¹

Abdurrahman Benli²

Özet: Sosyal güvenlik, insan yaşamıyla iç içe olması, tarihi ve önemi bakımından birçok alandan akademisyen ve uzman tarafından araştırılmaktadır. Bu araştırma türlerinden biri de lisansüstü düzeyinde yazılan tezlerdir. Bu tezler sosyal güvenliği çeşitli alanlardan ele almakta ve sosyal güvenlikle ilgili çeşitli bilgi ve uygulamalar içermektedir. Bu çalışmanın amacı ulusal tez merkezinde 1973 ile 2019 yılları arasında var olan sosyal güvenlik ile ilgili yüksek lisans ve doktora tezlerinin bibliyometrik özellikleri kapsamında incelenmesidir. Bu amaçla ulaşılabilen 424 lisansüstü tez bibliyometrik açıdan incelenmiştir. Araştırma sonucunda tezlerin yüzde 85'i yüksek lisans, yüzde 15'i doktora tezidir. Erişilebilirlik durumuna bakıldığında yüksek lisans tezlerinin yüzde 57,1'i izinli, doktora tezlerinin ise yüzde 10,4'ü izinlidir. Sosyal güvenlik ile ilgili lisansüstü tezinin en çok yazıldığı üniversiteler sırasıyla yüzde 15,3 ile Marmara Üniversitesi, yüzde 11,8 ile Gazi Üniversitesi, yüzde 10,6 oranıyla İstanbul Üniversite'sidir.

Anahtar Kelimeler: Sosyal Güvenlik, Bibliyometri, Tezler.

Giriş

Sosyal güvenlik, hiçbir ayırım gözetmeksizin bir ülkede yaşayan herkesin hakkıdır. Toplumla iç içe geçen bu kavramın tarihi, insanlık tarihi kadar eskidir. Devletler geliştikçe sosyal güvenlik ihtiyacı fark-

1. Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Doktora Öğrencisi.

2. Doç. Dr., Sakarya Üniversitesi, Siyasal Bilgiler Fakültesi Öğretim Üyesi.

lı yöntemlerle karşılanmaya başlanmıştır. Günümüzde ise sosyal sigortalar, sosyal yardımlar ve sosyal hizmetler ile bu ihtiyaç giderilmeye çalışılmaktadır. Bu alanda aksaklıkların giderilmesi, var olan uygulamaların iyileştirilmesi ve yeni yöntemlerin bulunması için sistemi daha iyiye taşıyacak çalışmalar yapılmaktadır.

Bir bilim dalının ülkedeki gelişimini ve özelliklerini anlayabilmek için o alanda yapılmış olan her türlü yazılı literatür çalışmalarına bakılması herkes tarafından kabul görmektedir (Kozak, 2000: 16). Türkiye’de akademik alanda yazılan lisansüstü tezler bilim alanındaki önemli çalışmalar arasındadır. Sosyal güvenlik ise insanlığın var olmasıyla birlikte var olan, her toplum için çok önemli olan ve her çağda dinamikliğini koruyan bir kavramdır. Bu alanda yapılan çalışmaların nicel olarak ortaya konması yapılacak çalışmalara ışık tutacaktır.

Bu çalışmada bibliyometrik verilere dayanarak sosyal güvenlik ile alakalı literatürün genel özellikleri ve yapısının ortaya konulması amaçlanmıştır. Sosyal güvenlik alanında yazılan tezlerin bibliyometrik açıdan incelenmesi çalışmanın özgünlüğünü yansıtmaktadır. Sosyal güvenliğin hangi alanda daha çok işlendiği, hangi alanlarda kısır kaldığını göstermesi açısından literatüre katkı sağladığı düşünülmektedir.

Bibliyometrik Analiz ve Literatür İncelemesi

Bibliyometri terimi, 1969’da Pritchard tarafından kullanılmasına ve yeni sayılmasına rağmen kullanımı ve uygulanması 1890’lara dayanmaktadır (Osareh, 1996: 149). Bibliyometri ile ilgili en yaygın tanım Pritchard tarafından matematiksel ve istatistiksel yöntemlerin kitaplara ve diğer iletişim araçlarına uygulanması şeklinde yapılmıştır (Pritchard, 1969: 348). Günümüzde bibliyometri çeşitli alanlara uygulanmaktadır. Bu alanlar kısaca şöyledir (Okubo, 1997: 9):

- Araştırmacılar tarafından elde edilen sonuçlarda ortaya çıkan tarihsel hareketleri izleyerek, bilimsel disiplinlerin gelişimini aydınlatan bilimin tarihinde
- Bilimsel literatürü inceleyerek, belirli bir toplumdaki bilimsel toplu-

luk ve yapısının yanı sıra araştırmacıların motivasyonlarını ve ağırlarını analiz etmeyi temel aldığı sosyal bilimlerde

▪ Kütüphane başına düşen dergilerin sayısını sayabildiği ve bir disiplinin özünü, ikincil kaynaklarını ve çevresini oluşturan dergileri tanımlayabildiği belgelenmelerde (belirli bir bilim alanındaki bilgilerin yüzde 50'sini, yüzde 80'ini veya yüzde 90'ını kapsamaya gereken dergilerin miktarını analiz ederek)

▪ Verimliliği ve bilimsel kaliteyi ölçmek için göstergeler sağladığı ve böylece Ar-Ge'yi değerlendirmek ve yönlendirmek için bir temel oluşturulan bilim politikasında kullanılmaktadır.

Bibliyometrik teknikler zamanla gelişmiştir ve hala gelişmeye devam etmektedir. Ülkelere, kuruma ve yazara göre atfedilen kâğıtların sayılması; yayınlanmış çalışmanın bilim topluluğu üzerindeki etkisini ölçmek için yapılan alıntılarının sayılması; ortak atıfların sayılması (iki makalenin tek bir makalede bir araya getirilme sayısı) vb. Bu tekniklerin tümü daha ayrıntılı ve daha etkili ölçümler vermek için bir araya getirilmiştir. Sonuçlar, katılımcılar arasındaki ilişkileri göstermek ve analiz araçlarını genişletmek için haritalama gibi çeşitli şekillerde sunulmaktadır (Okubo: 1997, 9).

Türkiye'de ise Cahit Arf Bilgi Merkezi'nde bibliyometri için "Belirli bir alanda belirli bir dönemde ve belirli bir bölgede kişiler ya da kurumlar tarafından üretilmiş yayınların ve bu yayınlar arasındaki ilişkilerin sayısal olarak analizidir" şeklinde bir tanım yapılmıştır (<https://cabim.ulakbim.gov.tr>). Türkiye'de son yıllarda bibliyometriye duyulan ilgiye paralel olarak bu alanda yapılan çalışmalarda artış olmuştur. İlk bibliyometrik çalışma 1970 yılında Özönü tarafından Türkiye'nin temel bilimlerdeki durumunu incelemek üzere yapılmıştır (Al, 2008: 29). 1990'lı yıllara kadar alanda pek çalışma olmamıştır. 2000'li yıllardan itibaren alana gösterilen ilgi oldukça artmıştır.

Bornmann ve Mutz (2015) çalışmalarında modern bilimde yayın sayısına ve atıfta bulunan kaynaklara yönelik bibliyometrik analiz yöntemini büyüme oranlarını bulmaya çalışmışlardır. Çalışma sonu-

cunda bilim her önceki aşamaya göre üç kat daha fazla büyümüştür. Üç aşamaya ayrılan tarihlerde 18. yy'a kadar yüzde 1'den az, iki dünya savaşı arasında yüzde 2 ile 3 arasında ve 2012'ye kadar yüzde 8 ile 9 oranında büyüme gerçekleşmiştir.

Granados ve arkadaşları (2011) çalışmalarında sosyal girişimler ve sosyal girişimcilik konusuyla alakalı uluslararası veri tabanlarında 1991 ile 2010 yılları arasında yayınlanan 286 makalenin bibliyometrik özelliklerini incelemişlerdir. Çalışmada, son yıllarda bu konu ile ilgili bilimsel araştırmalarda, daha fazla işbirliği ve uluslararası araştırmalarla birlikte önemli bir artış olduğu belirlenmiştir.

Al ve Tonta (2004) tarafından yapılan çalışmada Hacettepe Üniversitesi Kütüphanecilik Bölümünde 1974-2002 yılları arasında yapılan 100 adet lisansüstü tezi bibliyometrik özellikleri açısından incelenmişlerdir. Birinci (2008) çalışmasında 1995-2007 yılları arasında Turkish Journal of Chemistry dergisinde yer alan 861 makaleyi bibliyometrik açıdan incelemiştir. Özel ve Kozak (2012) çalışmalarında 2000 - 2010 yılları arasında turizm pazarlaması alanında yayımlanan 286 makalenin bibliyometrik özelliklerini incelemişler ve atıf analizi yapmışlardır. Çalışma sonucunda makalelerde atıf yapılan kaynak türlerinde dergilerin ilk sırada olduğu ve daha çok yabancı kaynaklara yer verildiği görülmüştür. Hotamışlı ve Erem çalışmalarında (2014) yılında Muhasebe ve Finansman Dergisi'nde 2005-2013 yılları arasında basılmış 562 makalenin bibliyometrik özelliklerini incelemişlerdir.

Yöntem

Bu çalışmada Ulusal Tez Merkezi'nde yer alan sosyal güvenlik ile alakalı yüksek lisans ve doktora tezleri bibliyometrik analiz yöntemiyle incelenmiştir. Çalışmaya esas oluşturan tezler, Ulusal Tez Merkezi'nde arama kısmına “sosyal güvenlik” yazılarak ulaşılan tezlerdir. Tezlerin bibliyometrik özelliklerinin saptanması amacıyla belirlenen parametreler arasında; “tezin yazıldığı yıl”, “tezin yazıldığı üniversite”, “tezin yazıldığı enstitü”, “tezin yazıldığı anabilim dalı”, “tezin tü-

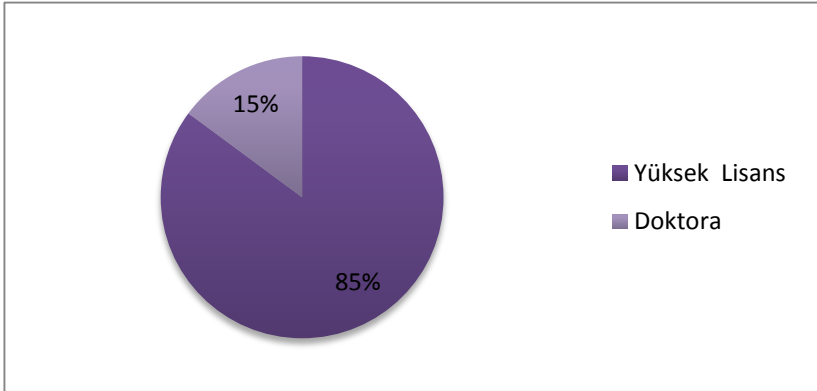
rü”, “tezin sayfa sayısı”, “tez danışmanının unvanı”, “tezin dili”, “tez izin durumu” yer almaktadır.

Tez taraması sonucunda 1973 – 2019 yılları arasında toplam 424 lisansüstü teze ulaşılmıştır. Tezlere ait veriler parametreler itibariyle excel’e aktarılmış, analizler excel programıyla gerçekleştirilmiştir.

Bulgular

2019 Kasım ayı sonu itibariyle Ulusal Tez Merkezi’nde sosyal güvenlik aramasıyla ulaşılan 424 adet tez bulunmaktadır. Bu tezlerin 361 tanesi yüksek lisans, 63 tanesi ise doktora tezidir. Oransal olarak bakıldığında yüzde 85’i yüksek lisans, yüzde 15’i ise doktora tezidir. Doktora programının yüksek lisansa göre daha yoğun ve meşakkatli olması bu oranı açıklar niteliktedir.

Grafik 1. Sosyal Güvenlik ile İlgili Lisansüstü Tezlerin Türüne Göre Dağılımı

Sosyal güvenlik ile ilgili yazılan tezlerin dil türü incelendiğinde en çok tercih edilen yazım dili 406 tez ile yüzde 95,8 oranıyla Türkçedir. İngilizce yazılan tezler 17 tane ve yüzde 4 oranındadır. 1 tane de Fransızca yazılmış tez bulunmaktadır.

Tablo 1. Sosyal Güvenlik ile İlgili Lisansüstü Tezlerin Dil Türü

Dil	Frekans	Dağılım
Fransızca	1	0.2
İngilizce	17	4.0
Türkçe	406	95.8
Toplam	424	100.0

Yüksek Öğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi'nde kayıtlı bulunan sosyal güvenlik ile ilgili tezlerin erişilebilirlik durumuna bakıldığında doktora tezlerinin 44'ü yani yüze 10,4'ü izinli, tezlerin 19'u yüzde 4,5'i ise erişime kapalıdır. Yüksek Lisans tezlerinde ise tezlerin 242 tanesi yüzde 57,1'i izinli, 119 tanesi yüzde 28,1'i erişime kapalıdır. Erişime kapalı tezler daha çok eski yıllarda yapılan tezlerdir. 2007 yılından sonra sadece 5 adet yüksek lisans tezi, 5 adet doktora tezi erişime kapalıdır.

Tablo 2. Sosyal Güvenlik ile İlgili Lisansüstü Tezlerin Erişilebilirlik Durumuna Göre Dağılımları

	Erişilebilirlik	Frekans	Dağılım
Doktora	İzinli	44	10.4
	İzinsiz	19	4.5
Yüksek Lisans	İzinli	242	57.1
	İzinsiz	119	28.1
Toplam		424	

Sosyal güvenlik ile ilgili lisansüstü tezlerin danışman unvanına göre dağılımında 10 adet tezin erişime kapalı olması ve özet bilgisinde danışman kısmının boş olması nedeniyle tez danışmanına ulaşamamıştır. 414 tezin danışman unvanı dağılımlarına bakıldığında en çok 208 teze danışmanlık yapan unvan profesör unvanıdır ve yüzde 50 oranındadır. Onu 105 teze danışmanlık yapan unvan olarak takip eden Dok-

tor Öğretim Üyesi unvanıdır ve oranı yüzde 25,4'tür. Doçent unvanı ise yüzde 24,2 oranıyla 100 teze danışmanlık yapmıştır. Öğretim görevlisi unvanıyla danışmanlık yapılan 1 adet tez bulunmaktadır.

Tablo 3. Sosyal Güvenlik ile İlgili Lisansüstü Tezlerin Danışmanın Unvanına Göre Dağılımı

Danışmanın Unvanı	Frekans	Dağılım
Profesör	208	50,2
Doçent	100	24,2
Doktor Öğretim Üyesi	105	25,4
Öğretim Görevlisi	1	0,2

Sosyal güvenlik ile alakalı tezlerin yazıldığı danışman unvanına göre dağılımı; 208 teze danışmanlık yapan profesör, 100 teze danışmanlık yapan doçent ve 105 teze danışmanlık yapan doktor öğretim üyesi ve 1 teze danışmanlık yapan öğretim görevlisi unvanına sahiptir.

Tablo 4. Sosyal Güvenlik ile İlgili Lisansüstü Tezlerin Sayfa Sayısı Bilgileri

Sayfa Sayısı	Doktora	Dağılım	YL	Dağılım
0-100	-	-	41	11,4
100-200	13	20,6	270	74,8
200-300	27	42,9	38	10,5
300-400	14	22,2	7	1,9
400-500	5	7,9	5	1,4
500-600	2	3,2	-	-
600-700	2	3,2	-	-
Toplam	63	100.0	361	100.0

Sosyal güvenlik başlığı altında incelenen doktora tezlerinin yüzde 42,9'u 200-300 sayfa aralığındadır ve bu aralıkta 27 tane doktora tezi yazılmıştır. 0-100 sayfa arasında hiç doktora tezi yazılmamıştır. Yük-

sek lisans tezlerinin en fazla yazıldığı sayfa aralığı ise 100-200'dür. Bu aralıkta 270 tez yazılmış ve oranı yüzde 74,8'dir.

Tablo 5. Sosyal Güvenlik ile İlgili Lisansüstü Tezlerin Danışmanlarına Göre Dağılımı

Ali Rıza Okur	9	2.2	Osman Sarı	4	1.0
Ali Nazım Sözer	8	1.9	Güçkan Yapar	3	0.7
Kadir Arıcı	7	1.7	Murat Engin	3	0.7
Müjdat Şakar	6	1.4	Mustafa Öztürk	3	0.7
Aydın Başbuğ	5	1.2	İskender Gümüş	3	0.7
Hediye Ergin	5	1.2	Ahmet Aksoy	3	0.7
Sarper Süzek	5	1.2	Hakan Keser	3	0.7
Aziz Can Tuncay	4	1.0	Levent Akın	3	0.7
Haluk Hadi Sümer	4	1.0	Ömer Ekmekçi	3	0.7
Hüseyin Akyıldız	4	1.0	Sabahattin Zaim	3	0.7
Nurşen Caniklioğlu	4	1.0	Şükran Ertürk	3	0.7
Turgay Berksoy	4	1.0	Tuncay Kaplan	3	0.7
Yusuf Alper	4	1.0			

Sosyal güvenlik ile ilgili Ulusal Tez Merkezi'nde var olan tezlerin danışmanları incelenmiştir. Tabloda 3 ve 3'ten fazla teze danışmanlık yapan akademisyenlerin adları yer almaktadır. İlk sırada 9 teze danışmanlık yapan Ali Rıza Okur yer almaktadır. Ali Nazım Sözer 8 adet teze, Kadir Arıcı 7 adet teze, Müjdat Şakar 6 adet teze danışmanlık yapmıştır. Aydın Başbuğ, Hediye Ergin ve Sarper Süzek 5'er adet teze danışmanlık yapmıştır. Burada dikkat edilmesi gereken husus, akademisyenlerin sadece sosyal güvenlik ile ilgili danışmanlık yaptığı tez sayıları verilmiştir.

Sosyal güvenlik alanında yazılan tezlerin yazıldığı üniversiteler incelendiğinde Marmara Üniversitesi 65 tez ile yüzde 15,3 oranıyla ilk sırada yer alır. Gazi Üniversitesi 50 tez ile yüzde 11,8 oranıyla, İstanbul Üniversitesi 45 tez ve yüzde 10,6 oranıyla ve Dokuz Eylül Üniversitesi 31 tez ile yüzde 7,3 oranıyla ilk sıralarda yer almaktadırlar.

Tablo 6. Sosyal Güvenlik ile İlgili Lisansüstü Tezlerin Yazıldığı Üniversiteler

Üniversite Adı	Frekans	%	Üniversite Adı	Frekans	%
Marmara Üniversitesi	65	15,3	KTO Karatay Üniversitesi	2	0,5
Gazi Üniversitesi	50	11,8	Mersin Üniversitesi	2	0,5
İstanbul Üniversitesi	45	10,6	Namık Kemal Üniversitesi	2	0,5
Dokuz Eylül Üniversitesi	31	7,3	Polis Akademisi Başkanlığı	2	0,5
Ankara Üniversitesi	23	5,4	Sabancı Üniversitesi	2	0,5
Selçuk Üniversitesi	15	3,5	Yaşar Üniversitesi	2	0,5
Uludağ Üniversitesi	12	2,8	Afyon Kocatepe Üniversitesi	1	0,2
Hacettepe Üniversitesi	11	2,6	Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi	1	0,2
Sakarya Üniversitesi	11	2,6	Atılım Üniversitesi	1	0,2
Süleyman Demirel Üniversitesi	10	2,4	Aydın Adnan Menderes Üniversitesi	1	0,2
Anadolu Üniversitesi	9	2,1	Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi	1	0,2
Beykent Üniversitesi	7	1,7	Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi	1	0,2
Cumhuriyet Üniversitesi	7	1,7	Bülent Ecevit Üniversitesi	1	0,2
Atatürk Üniversitesi	6	1,4	Düzce Üniversitesi	1	0,2
Galatasaray Üniversitesi	6	1,4	Ege Üniversitesi	1	0,2
Orta Doğu Teknik Üniversitesi	6	1,4	Erciyes Üniversitesi	1	0,2
Bahçeşehir Üniversitesi	4	0,9	Erzincan Üniversitesi	1	0,2
Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi	4	0,9	Eskişehir Osmangazi Üniversitesi	1	0,2
Karadeniz Teknik Üniversitesi	4	0,9	Gaziosmanpaşa Üniversitesi	1	0,2
Kırıkkale Üniversitesi	4	0,9	Gediz Üniversitesi	1	0,2
Kocaeli Üniversitesi	4	0,9	Giresun Üniversitesi	1	0,2
Niğde Üniversitesi	4	0,9	Harran Üniversitesi	1	0,2
Türk Hava Kurumu Üniversitesi	4	0,9	Hasan Kalyoncu Üniversitesi	1	0,2
Akdeniz Üniversitesi	3	0,7	İhsan Doğramacı Bilkent Üniversitesi	1	0,2
Boğaziçi Üniversitesi	3	0,7	İnönü Üniversitesi	1	0,2
Celal Bayar Üniversitesi	3	0,7	İstanbul Gelişim Üniversitesi	1	0,2
Dumlupınar Üniversitesi	3	0,7	İstanbul Teknik Üniversitesi	1	0,2
Kırklareli Üniversitesi	3	0,7	İstanbul Ticaret Üniversitesi	1	0,2
Pamukkale Üniversitesi	3	0,7	Karabük Üniversitesi	1	0,2
Yalova Üniversitesi	3	0,7	Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi	1	0,2
Yıldız Teknik Üniversitesi	3	0,7	Muğla Üniversitesi	1	0,2
Abant İzzet Baysal Üniversitesi	2	0,5	Nevşehir Üniversitesi	1	0,2
Başkent Üniversitesi	2	0,5	Ondokuz Mayıs Üniversitesi	1	0,2
Çukurova Üniversitesi	2	0,5	Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi	1	0,2
Dicle Üniversitesi	2	0,5	Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi	1	0,2
Fatih Üniversitesi	2	0,5	Trakya Üniversitesi	1	0,2
Gaziantep Üniversitesi	2	0,5	Turgut Özal Üniversitesi	1	0,2
Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniv	2	0,5	Yeditepe Üniversitesi	1	0,2

Araştırmaya konu olan tezlerin yazıldığı enstitüler incelendiğinde, Sosyal Bilimler Enstitüsü 379 tez ile yüzde 89,4 oranıyla ilk sırada yer almaktadır. Sosyal güvenlik konusunun daha çok sosyal bilimler ile alakalı olması bu durumu açıklar niteliktedir. Bankacılık ve Sigortacılık Enstitüsü ise 14 tez ve yüzde 3,33 oranıyla ikinci sırada yer almaktadır. Fen Bilimleri Enstitüsü'ne bağlı olarak 13 tez ve Sağlık Bilimleri Enstitüsü'ne bağlı 9 tez yazılmıştır (bkz. Tablo 7).

Tablo 7. Sosyal Güvenlik ile İlgili
Lisansüstü Tezlerin Yazıldığı Enstitülere Göre Dağılımı

Enstitü	Frekans	Dağılım
Sosyal Bilimler Enstitüsü	379	89,4
Fen Bilimleri Enstitüsü	13	3,1
Sağlık Bilimleri Enstitüsü	9	2,1
Bankacılık ve Sigortacılık Enstitüsü	14	3,3
Eğitim Bilimleri Enstitüsü	4	0,9
Güvenlik Bilimleri Enstitüsü	2	0,5
İşletme Enstitüsü	1	0,2
Orta Doğu ve İslam Ülkeleri Araştırma Enstitüsü	1	0,2
Bilişim Enstitüsü	1	0,2
TOPLAM	424	100.0

Sosyal güvenlikle alakalı yazılan tezlerin yazıldığı anabilim dalları incelemiştir. Erişim izni olmayan tezlerin künyesinde anabilim dalı yer almadığı için 106 tezin yazıldığı anabilim dalına ulaşılammıştır. Bu inceleme sonucu en çok tez 78 tane olmak üzere yüzde 24,5 oranıyla Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri Anabilim Dalı'nda yazılmıştır. İkinci sırada ise 51 tez ile yüzde 16,0 oranıyla Özel Hukuk Anabilim Dalı yer almaktadır. En çok tez yazılan diğer anabilim dalları sırasıyla; 40 tez ile yüzde 12,6 ile İşletme Anabilim Dalı, 27 tez ile yüzde 8,5 Maliye Anabilim Dalı, 21 tez ile yüzde 6,6 oranıyla İktisat Anabilim Dalı yer almaktadır (bkz. Tablo 8).

Sosyal güvenlik ile ilgili yazılan tezlerin yıllara göre dağılımına bakıldığında özellikle 2000'li yıllardan sonra yazılan tez sayısında artış olduğu gözlenmektedir. 2019 yılında Aralık ayı eksik olmasına rağmen en çok tez bu yılda yazılmıştır. 29 tez yazılmış olup oranı 6,8'dir. 2010 yılında yüzde 6,4 oranıyla 27 lisansüstü tez yazılmıştır. 2015 yılında yüzde 6,1 oranıyla 26 tez, 2014 yılında ise 5,9 oranıyla 24 tez yazılmıştır. Doktora tezinin en çok yazıldığı yıllara bakıldığında; 2010 yılında yüzde 9,8 oranında 6 tez, 2018 yılında ise 8,2 oranıyla 5 tez

yazılmıştır. Yüksek lisans tezlerinin en çok yazıldığı yıllar ise yüzde 2019 yılında yüzde 7,5 oranıyla 27 tez, 2015 yılında yüzde 6,4 oranıyla 23 tez yazılmıştır (bkz. Tablo 9).

Tablo 8. Sosyal Güvenlik ile İlgili Lisansüstü Tezlerin Yazıldığı Anabilim Dallarına Göre Dağılımı

Anabilim Dalı	Frekans	%
Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri Anabilim Dalı	78	24,5
Özel Hukuk Anabilim Dalı	51	16,0
İşletme Anabilim Dalı	40	12,6
Maliye Anabilim Dalı	27	8,5
İktisat Anabilim Dalı	21	6,6
Çalışma Ekonomisi Anabilim Dalı	11	3,5
İşletme Yönetimi Anabilim Dalı	8	2,5
Kamu Yönetimi Anabilim Dalı	7	2,2
Sigortacılık Anabilim Dalı	7	2,2
İstatistik Anabilim Dalı	5	1,6
Kamu Hukuku Anabilim Dalı	5	1,6
Kamu Yönetimi ve Siyaset Bilimi Anabilim Dalı	5	1,6
Hukuk Anabilim Dalı	4	1,3
Avrupa Birliği Anabilim Dalı	3	0,9
Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı	3	0,9
Ekonometri Anabilim Dalı	3	0,9
Sosyoloji Anabilim Dalı	3	0,9
Bankacılık Anabilim Dalı	2	0,6
Ekonomi Anabilim Dalı	2	0,6
Güvenlik Stratejileri ve Yönetimi Anabilim Dalı	2	0,6
Hastane İşletmeciliği Bilim Dalı	2	0,6
Sağlık Kurumları İşletmeciliği Anabilim Dalı	2	0,6
Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler	2	0,6
Tarım Ekonomisi Anabilim Dalı	2	0,6
Antropoloji Anabilim Dalı	1	0,3
Avrupa Birliği ve Uluslararası Ekonomik İlişkiler Anabilim Dalı	1	0,3
Avrupa Çalışmaları Anabilim Dalı	1	0,3
Çalışma İktisadı Anabilim Dalı	1	0,3
Eczacılık İşletmeciliği ve Mevzuatı Anabilim Dalı	1	0,3
Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı	1	0,3
Endüstri Mühendisliği Anabilim Dalı	1	0,3
Farmakoloji Anabilim Dalı	1	0,3
Halkla İlişkiler ve Tanıtım Anabilim Dalı	1	0,3
İnsan Kaynakları Yönetimi Bilim Dalı	1	0,3
İnşaat Mühendisliği Anabilim Dalı	1	0,3
İş ve Sosyal Güvenlik Hukuku Anabilim Dalı	1	0,3
İşletme Eğitimi Bölümü Bankacılık Eğitimi	1	0,3
Orman Endüstri Mühendisliği Anabilim Dalı	1	0,3
Ortadoğu Ekonomi Politikası Anabilim Dalı	1	0,3
Sağlık Kurumları Yöneticiliği Anabilim Dalı	1	0,3
Sağlık Kurumları Yönetimi Programı	1	0,3
Sağlık Yönetimi Anabilim Dalı	1	0,3
Spor Yöneticiliği Anabilim Dalı	1	0,3
Temel İslam Bilimleri Anabilim Dalı	1	0,3
Turizm İşletmeciliği Eğitimi Anabilim Dalı	1	0,3
Yönetim Bilişim Sistemleri Anabilim Dalı	1	0,3
Yönetim ve Organizasyon Anabilim Dalı	1	0,3

Tablo 9. Sosyal Güvenlik ile İlgili
Lisansüstü Tezlerin Yıllara Göre Dağılımı

Yıl	Doktora		Yüksek Lisans		Toplam	
	Frekans	%	Frekans	%	Frekans	%
1973	1	1,6	-	-	1	0,2
1981	1	1,6	-	-	1	0,2
1984	-	-	1	0,3	1	0,2
1985	1	1,6	1	0,3	2	0,5
1986	-	-	1	0,3	1	0,2
1987	2	3,3	1	0,3	3	0,7
1988	1	1,6	3	0,8	4	0,9
1990	1	1,6	1	0,3	2	0,5
1991	-	-	6	1,7	6	1,4
1992	1	1,6	5	1,4	6	1,4
1993	-	-	6	1,7	6	1,4
1994	-	-	10	2,8	10	2,4
1995	-	-	7	1,9	7	1,7
1996	2	3,3	4	1,1	6	1,4
1997	3	4,9	10	2,8	13	3,1
1998	-	-	10	2,8	10	2,4
1999	-	-	7	1,9	7	1,7
2000	2	3,3	10	2,8	12	2,8
2001	2	3,3	7	1,9	9	2,1
2002	-	-	7	1,9	7	1,7
2003	2	3,3	13	3,6	15	3,5
2004	2	3,3	8	2,2	10	2,4
2005	-	-	12	3,3	12	2,8
2006	2	3,3	22	6,1	24	5,7
2007	3	4,9	11	3,0	14	3,3
2008	4	6,6	10	2,8	14	3,3
2009	2	3,3	13	3,6	15	3,5
2010	6	9,8	21	5,8	27	6,4
2011	1	1,6	14	3,9	15	3,5
2012	2	3,3	11	3,0	13	3,1
2013	3	4,9	15	4,2	18	4,2
2014	4	6,6	21	5,8	25	5,9
2015	3	4,9	23	6,4	26	6,1
2016	2	3,3	15	4,2	17	4,0
2017	3	4,9	12	3,3	15	3,5
2018	5	8,2	16	4,4	21	5,0
2019	2	3,3	27	7,5	29	6,8
Toplam	63	100,0	361	100,0	424	100,0

Sonuç ve Değerlendirme

Bu çalışma ile Yüksek Öğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi'nde bulunan sosyal güvenlik ile ilgili lisansüstü tezlerin türleri, erişilebilirlik durumu, yazıldığı üniversite ve enstitü gibi çeşitli özellikleri dikkate alınarak bibliyometrik özellikleri ortaya koyulmaya çalışılmıştır. Elde edilen sonuçlarla alanın gelişim düzeyine, hangi alanda güçlü ve zayıf olduğunun ortaya çıkmasına katkı sağlanmıştır.

Çalışma sonucuna bakıldığında 1973 ile 2019 yılları arasında 424 tez yazılmıştır. Bunların 63 tanesi doktora, 361 tanesi yüksek lisans tezidir. Bu tezlerin en çok yazıldığı dil türü 406 tez ile Türkçedir. 17 tez İngilizce, 1 tane tez Fransızca yazılmıştır. Tezlerin erişilebilirlik durumuna bakıldığında ise 286 tez izinli, 138 tez ise erişime kapalıdır. Erişime kapalı tezler daha çok 2000 yılından önce yazılan tezlerdir. Tezlerin yazıldığı sayfa aralığı ise; doktora tezlerinde en çok sayfa aralığı 200-300 arasında tez bulunmakta, yüksek lisans tezlerinde ise en çok 100-200 sayfa aralığında tez bulunmaktadır. 0-100 sayfa arasında doktora tezi, 500'den fazla sayfa sayısı bulunan yüksek lisans tezi yoktur.

En çok sosyal güvenlikle alakalı tezin yazıldığı üniversite 65 tez ile Marmara Üniversitesi'dir. Marmara Üniversitesi'ni takiben 50 tez ile Gazi Üniversitesi, 45 tez ile İstanbul Üniversitesi, 31 tez ile Düzce Üniversitesi, 23 tez ile Ankara Üniversitesi sıralamada yer almaktadır. Sosyal Bilimler Enstitüsü sosyal güvenlikle ilgili yazılan tezlerin 379 teze en çok yazıldığı enstitüdür. Bankacılık ve Sigortacılık Enstitüsü yazılan 14 tez ile Fen Bilimleri Enstitüsü yazılan 13 tez ile enstitüler arasında yer almaktadır. Tezlerin en çok yazıldığı anabilim dalları ise 78 tez ile Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri Anabilim Dalı, 51 tez ile Özel Hukuk Anabilim Dalı, 40 tez ile İşletme Anabilim Dalı, 27 tez ile Maliye Anabilim Dalı, 21 tez ile İktisat Anabilim Dalı'dır.

Sosyal güvenlik ile alakalı tezlerin yazıldığı danışman unvanına

göre dağılımı; 208 teze danışmanlık yapan profesör, 100 teze danışmanlık yapan doçent ve 105 teze danışmanlık yapan doktor öğretim üyesi ve 1 teze danışmanlık yapan öğretim görevlisi unvanına sahiptir. Tezlere danışmanlık yapan akademisyenlerin danışmanlık yaptığı tez sayılarına bakıldığında; Ali Rıza Okur 9 teze, Ali Nazım Sözer 8 adet teze, Kadir Arıcı 7 adet teze, Müjdat Şakar 6 adet teze danışmanlık yapmıştır.

Abstract: Social security has been researched by academics and experts from many fields in terms of its being intertwined with human life, its history and importance. One of these types of research is the theses written at graduate level. These theses deal with social security from a variety of areas and include various information and practices related to social security. The aim of this study is to examine the master's and doctoral theses related to social security, which existed between 1973 and 2019, within the scope of bibliometric properties. 424 graduate theses that can be reached for this purpose have been examined bibliometrically. As a result of the research, 85 percent of these are masters and 15 percent are doctoral theses. Considering the availability, 57.1 percent of master's theses are accessible, and 10.4 percent of doctoral theses are also accessible. The universities where post-graduate theses related to social security are written most are Marmara University with 15.3 percent, Gazi University with 11.8 percent and Istanbul University with 10.6 percent respectively.

Keywords: Social Security, Bibliometrics, Theses

Kaynaklar

- Al, Umut (2008), **Türkiye'nin Bilimsel Yayın Politikası: Atıf Dizinlerine Dayalı Bibliyometrik Bir Yaklaşım.** (Yayımlanmamış Doktora Tezi), Ankara: Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Al, Umut ve Yaşar **Tonta** (2004), "Atıf Analizi: Hacettepe Üniversitesi Kütüphanecilik Bölümü Tezlerinde Atıf Yapılan Kaynaklar", **Bilgi**

Dünyası, 5 (1): 19-47.

Birinci, Hatice G. (2008), "Turkish Journal of Chemistry'nin Bibliyometrik Analizi", **Bilgi Dünyası**, 9 (2): 348-369.

Bornmann, L. and R. **Mutz** (2015), "Growth Rate of Modern Science: A Bibliometric Analysis Based on the Number of Publications and Cited References", **Journal of the Association for Information**, Number 66, pp.2215-2222.

Granados, M., V. **Hlupic**, E. **Coakes** and S. **Mohamed** (2011), "Social Enterprise and Social Entrepreneurship Research and Theory: A Bibliometric Analysis", **Social Enterprise Journal**, 7 (3): 198-218.

Hotamışlı, Mustafa ve Işıl **Erem** (2014), "Muhasebe ve Finans Dergisi'nde Yayımlanan Makalelerin Bibliyometrik Analizi", **Muhasebe ve Finans Dergisi**, s.1-19.

Kozak, Nazmi (2000), "Türkiye' de Akademik Turizm Literatürünün Gelişim Süreci Üzerine Bir İnceleme", **DAÜ: Turizm Araştırmaları Dergisi**, 1 (1): 15-55.

Okubo, Yoshiko (1997), "Bibliometric Indicators and Analysis of Research Systems: Methods and Examples", OECD Science, Technology and Industry Working Papers, 1997/01, OECD Publishing, Paris.

Osareh, Farideh (1996), "Bibliometrics, Citation Analysis and Co-Citation Analysis: A Review of Literature I", **Libri** (46), p.149-158.

Özel, Çağıl H. ve Nazmi **Kozak** (2012), "Turizm Pazarlaması Alanının Bibliyometrik Profili (2000-2010) ve Bir Atıf Analizi Çalışması", **Türk Kütüphaneciliği**, 26 (4): 715-733.

Pritchard, Alan (1969), "Statistical Bibliography or Bibliometrics", **Journal of Documentation**, 25 (4): 348-349.

Cahit Arf Bilgi Merkezi, Bibliyometri Nedir, Erişim tarihi: 27.11.2019.
<https://cabim.ulakbim.gov.tr/bibliyometrik-analiz/bibliyometrik-analiz-sikca-sorulan-sorular/>